

Zbirka odločb sodne prakse

MNENJE SODIŠČA 1/13 (veliki senat)
z dne 14. oktobra 2014

„Mnenje, izdano na podlagi člena 218(11) PDEU — Konvencija o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok — Pristop tretjih držav — Uredba (ES) št. 2201/2003 — Izključna zunanja pristojnost Evropske unije — Nevarnost poseganja v enotno in dosledno uporabo pravil Unije in v pravilno delovanje sistema, ki ga uvajajo“

V postopku za izdajo mnenja 1/13,

zaradi predloga za izdajo mnenja, ki ga je 21. junija 2013 na podlagi člena 218(11) PDEU Sodišču predložila Evropska komisija,

SODIŠČE (veliki senat)

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, A. Tizzano, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, M. Ilešič in J.-C. Bonichot, predsednika senatov, A. Rosas, J. Malenovský (poročevalec), A. Arabadžiev, M. Safjan, D. Šváby, sodniki, M. Berger in A. Prechal, sodnici,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. aprila 2014,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Evropsko komisijo F. Castillo de la Torre in A.-M. Rouchaud-Joët, agenta,
- za belgijsko vlado C. Pochet, J.-C. Halleux in T. Materne, agenti,
- za češko vlado M. Smolek in E. Ruffer, agenta,
- za dansko vlado C. Thorning, agent,
- za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, agenta,
- za estonsko vlado K. Kraavi-Käerdi, agentka,
- za irsko vlado T. Joyce in E. McPhillips, agenta
- za grško vlado T. Papadopoulou, agentka,
- za špansko vlado M. Sampol Pucurull in N. Díaz Abad, agenta,
- za francosko vlado E. Belliard, N. Rouam, G. de Bergues in D. Colas, agenti,

- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z M. Fiorillijem in P. Garofolijem, avvocati dello Stato,
- za ciprsko vlado I. Neophytou in D. Kalli, agentki,
- za latvijsko vlado I. Kalniņš in D. Pelše, agenta,
- za litovsko vlado K. Dieninis in A. Svinkūnaitė, agenta,
- za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, agentka,
- za poljsko vlado M. Arciszewski, B. Majczyna in A. Miłkowska, agenti,
- za portugalsko vlado L. Fernandes in S. Nunes de Almeida, agenta,
- za romunsko vlado R.-H. Radu, A.-G. Vacaru in A. Voicu, agenti,
- za slovaško vlado B. Ricziová, agentka,
- za finsko vlado J. Heliskoski, agent,
- za švedsko vlado A. Falk in U. Persson, agentki,
- za vlado Združenega kraljestva M. Holt, agent, skupaj z J. Holmsom in R. Palmerjem, barristers,
- za Evropski parlament A. Caiola in A. Pospíšilová Padowska, agenta,
- za Svet Evropske unije J. Monteiro in A. De Elera, agenta,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

izdaja naslednje

Mnenje

1. 1.Predlog za izdajo mnenja, ki ga je Sodišču predložila Evropska komisija, se glasi:

„Ali je sprejetje pristopa tretje države h [Konvenciji o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok, sklenjeni v Haagu 25. oktobra 1980 (v nadaljevanju: Haaška konvencija iz leta 1980),] v izključni pristojnosti [Evropske] unije?“

Pravni okvir

Mednarodno pravo

2. 2.Vse države članice so pogodbenice Haaške konvencije iz leta 1980. Unija ni njena pogodbenica.
3. 3.Člen 1 te konvencije določa:„Cilji te konvencije so:
  - (a) (a) zagotoviti čimprejšnjo vrnitev otrok, ki so bili nezakonito odpeljani ali zadržani v kakšni pogodbenici;

(b) (b) zagotoviti, da se pravice do skrbi za otroka in osebnih stikov z njim po zakonu ene izmed pogodbenic dejansko spoštujejo v drugi pogodbenici.“

4. 4.Člen 3 navedene konvencije določa:„Šteje se, da je otrok nezakonito odpeljan ali zadržan:

(a) (a) če so s tem kršene pravice do skrbi zanj, ki jih je [bodisi posamično bodisi kolektivno] dobila oseba, institucija ali katerokoli drugo telo po zakonu države, v kateri je otrok stalno [običajno] prebival, preden je bil odpeljan ali zadržan; [in]

(b) (b) če so se v času, ko je bil otrok odpeljan ali zadržan, te pravice uveljavljale bodisi kolektivno bodisi posamično ali bi se uveljavljale, če otrok ne bi bil odpeljan ali zadržan.

[...]“

5. 5.Poglavje II Haaške konvencije iz leta 1980 se nanaša na centralne izvršilne organe. V skladu s členom 6 te konvencije, ki je v poglavju II, vsaka država, ki je pogodbenica te konvencije (v nadaljevanju: pogodbenica), določi centralni izvršilni organ, ki izpolnjuje obveznosti, ki so po konvenciji predvidene za tak organ. Na podlagi njenega člena 7 centralni izvršilni organi sodelujejo med seboj in pospešujejo sodelovanje med pristojnimi organi v pogodbenicah. Zlasti ukrenejo vse potrebno, da se odkrije kraj, kjer živi otrok, ki je bil nezakonito odpeljan ali zadržan v državi, ki ni država njegovega običajnega prebivališča (v nadaljevanju: otrok, ki je bil nezakonito odpeljan), in da se zagotovi prostovoljna vrnitev tega otroka ali sporazumno reši to vprašanje. Prav tako morajo sprejeti začasne ukrepe ali poskrbeti za njihovo sprejetje, da se preprečijo nadaljnje morebitne nevarnosti za takega otroka. Poskrbijo, da se začne ali olajša začetek sodnega ali upravnega postopka za zagotovitev vrnitve otroka in, če je to mogoče, za sklenitev ustreznih sporazumov o organiziranju ali zagotovitvi učinkovitega uveljavljanja pravice do osebnih stikov z njim, torej pravice, da se otrok za določen čas odpelje iz kraja običajnega prebivališča (v nadaljevanju: pravica do stikov z otrokom). Po potrebi zagotovijo varno vrnitev otroka z upravnega vidika.

6. 6.Poglavje III navedene konvencije, naslovljeno „Vrnitev otroka“, vsebuje člene od 8 do 20.

7. 7.Člen 8, prvi odstavek, te konvencije določa:

„Katerakoli oseba, institucija ali drugo telo, ki trdi, da je bila s tem, ko je bil otrok odpeljan ali zadržan, kršena pravica do skrbi zanj, se lahko obrne na centralni izvršilni organ države, v kateri je otrokovo stalno [običajno] prebivališče, ali na centralni izvršilni organ katerekoli druge pogodbenice za pomoč pri zagotovitvi vrnitve otroka.“

8. 8.Člen 12 Haaške konvencije iz leta 1980 določa:

„Če je bil otrok nezakonito odpeljan ali zadržan po 3. členu, na dan, ko se je začel postopek pred sodnim ali upravnim organom pogodbenice, v kateri je otrok, pa je minilo manj kot leto dni od dneva, ko je bil nezakonito odpeljan ali zadržan, odredi pristojni organ takojšnjo vrnitev otroka.

Tudi če se je pravni postopek začel po poteku enoletnega roka iz prejšnjega odstavka, odredi sodni ali upravni organ vrnitev otroka, če se ne dokaže, da se je otrok prilagodil novemu okolju.

Če sodni ali upravni organ v državi, ki ji je bila poslana zahteva, upravičeno verjame, da je bil otrok odpeljan v kakšno drugo državo, lahko ustavi postopek ali zavrže prošnjo za vrnitev otroka.“

9. 9.Člen 13 navedene konvencije določa: „Sodnemu ali upravnemu organu države, ki ji je bila poslana zahteva, ne glede na določbe prejšnjega člena ni treba odrediti vrnitve otroka, če oseba, institucija ali kakšno drugo telo, ki nasprotuje njegovi vrnitvi, dokaže:
- (a) (a) da v času, ko je bil otrok odpeljan ali zadržan, oseba, institucija ali drugo telo, ki skrbi za otrokovo osebnost, ni dejansko uveljavljalo pravice do skrbi zanj, ali da se je strinjalo ali pozneje pristalo, da se otrok odpelje ali zadrži; [ali]
  - (b) (b) da obstaja resna nevarnost, da bi bil otrok zaradi vrnitve izpostavljen telesnemu nasilju ali duševni travmi ali kako drugače pripeljan v neugoden položaj.

Prav tako lahko sodni ali upravni organ zavrne, da odredi otrokovo vrnitev, če ugotovi, da otrok nasprotuje vrnitvi in da je dopolnil tisto starost in je na taki stopnji zrelosti, ko je treba upoštevati njegovo mnenje.

Pri obravnavi okoliščin iz tega člena upoštevata sodni in upravni organ podatke o otrokovem socialnem poreklu, ki jih dobita od centralnega izvršilnega organa ali kakšnega drugega pristojnega organa države, v kateri je otrokovo stalno [običajno] prebivališče.“

10. 10.Člen 16 te konvencije določa:

„Ko dobi sodni ali upravni organ pogodbenice, v katero je bil otrok odpeljan ali v kateri je zadržan, obvestilo o tem, da je bil otrok nezakonito odpeljan ali zadržan po 3. členu, ne izda meritorne odločbe o pravici do skrbi za otroka, dokler se ne ugotovi, da se otrok ne bo vrnil na podlagi te konvencije ali če ni vložena prošnja na podlagi te konvencije – v razumnem časovnem obdobju po prejemu obvestila.“

11. 11.Poglavje IV Haaške konvencije iz leta 1980, naslovljeno „Pravica do posebnih [osebnih] stikov z otrokom“, vsebuje člen 21. Člen 21 v prvem odstavku določa:

„Prošnja za sklenitev sporazuma za organiziranje ali zagotovitev učinkovitega uveljavljanja pravice do osebnih stikov z otrokom se lahko vložijo pri centralnih izvršilnih organih pogodbenic enako kot prošnja za vrnitev otroka.“

12. 12.Poglavje V navedene konvencije, naslovljeno „Splošne določbe“, vsebuje člene od 22 do 36, v katerih so opredeljene zlasti skupne postopkovne določbe v zvezi z vrnitvijo otroka, ki so bili nezakonito odpeljani, in v zvezi z jamstvi za izvrševanje pravice do osebnih stikov z otrokom.

13. 13.V Poglavju VI te konvencije, naslovljenem „Končne določbe“, je člen 38, ki določa:

„Katerakoli druga država lahko pristopi h konvenciji.

Listine o pristopu se deponirajo pri Ministrstvu za zunanje zadeve Kraljevine Nizozemske.

Konvencija začne veljati za državo, ki k njej pristopi, prvega dne tretjega koledarskega meseca po tem, ko je bila deponirana listina o pristopu.

Pristop je veljaven samo v odnosih med državo, ki pristopi, in tistimi pogodbenicami, ki izjavijo, da sprejemajo pristop. Tako izjavo mora dati tudi katerakoli država članica, ki ratificira, sprejme ali potrди konvencijo po pristopu. Taka izjava se deponira pri Ministrstvu za zunanje zadeve Kraljevine Nizozemske; to ministrstvo po diplomatski poti pošlje vsaki pogodbenici overjeno kopijo izjave.

Konvencija začne veljati med državo, ki pristopi, in državo, ki je izjavila, da sprejema pristop, prvega dne tretjega koledarskega meseca po tem, ko je bila deponirana izjava o sprejetju.“

Pravo Unije

14. 14.V uvodni izjavi 17 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243, in popravek v UL 2009, L 70, str. 19) je navedeno:

„V primerih neupravičene premestitve ali zadržanja otroka je treba nemudoma doseči otrokovo vrnitev in v ta namen se [Haaška konvencija iz leta 1980] uporablja še naprej, kot je bila dopolnjena z določbami te uredbe, zlasti s členom 11. [...]“

15. 15.Člen 8 te uredbe določa: „1. Sodišča države članice so pristojna v zadevah starševske odgovornosti v zvezi z otrokom, ki običajno prebiva v tisti državi članici v trenutku, ko je sodišče začelo postopek. 2. Odstavek 1 se uporablja ob upoštevanju členov 9, 10 in 12.“
16. 16.Člen 10 navedene uredbe ureja pristojnost sodišč držav članic v primeru ugrabitve otroka. Določa, da pri neupravičeni premestitvi ali zadržanju otroka sodišča države članice, v kateri je otrok običajno prebival neposredno pred neupravičeno premestitvijo ali zadržanjem, obdržijo pristojnost, dokler otrok ne pridobi običajnega prebivališča v drugi državi članici ob spoštovanju dodatnih pogojev, naštetih v točkah (a) ali (b) tega člena.
17. 17.Člen 11 te uredbe določa: „1. Kadar oseba, institucija ali drug organ, ki ima pravico do varstva in vzgoje otroka, zahteva od pristojnih organov v državi članici, da izdajo sodno odločbo na podlagi [Haaške konvencije iz leta 1980], da bi dosegla vrnitev otroka, ki je bil neupravičeno premeščen ali zadržan v drugi državi članici, ki ni država članica, kjer je običajno prebival neposredno pred neupravičeno premestitvijo ali zadržanjem, se uporabljata odstavka 2 do 8.2. Pri uporabi členov 12 in 13 Haaške konvencije iz leta 1980 se zagotovi otroku možnost biti med postopkom zaslišan, razen če to ni primerno zaradi otrokove starosti ali zrelosti. 3. Sodišče, pri katerem je bil vložen zahtevek za vrnitev otroka iz odstavka 1, ukrepa v postopku na podlagi zahtevka kar se da hitro in uporabi najhitrejši postopek, ki ga predvideva nacionalno pravo.

Brez poseganja v prvi pododstavek izda sodišče sodno odločbo v roku šestih tednov po vložitvi zahtevka, razen takrat, kadar izjemne okoliščine to onemogočajo. 4. Sodišče ne more zavrnilo vrnitve otroka na podlagi člena 13[(b)] Haaške konvencije iz leta 1980, če se ugotovi, da so sprejeti vsi potrebni ukrepi za zagotovitev zaščite otroka po njegovi vrnitvi. 5. Sodišče ne more zavrnilo vrnitve otroka ne da bi bila osebi, ki zahteva vrnitev otroka, dana možnost biti zaslišana. 6. Če je sodišče v skladu s členom 13 Haaške konvencije iz leta 1980 izdalo sodno odločbo, da se otrok ne vrne, mora v skladu z nacionalno zakonodajo takoj neposredno ali preko svojega osrednjega organa poslati kopijo odločbe, da se otrok ne vrne, in kopije ustreznih dokumentov, zlasti prepisa zaslišanja pred sodiščem, pristojnemu sodišču ali osrednjemu organu v državi članici, kjer je otrok običajno prebival neposredno pred neupravičeno premestitvijo ali zadržanjem. Sodišče mora prejeti vse omenjene dokumente v enem mesecu od dne izdaje odločbe o tem, da se otrok ne vrne. 7. Razen v primeru, da je ena od strank začela postopek pred sodišči v državi članici, kjer je otrok običajno prebival neposredno pred neupravičeno premestitvijo ali zadržanjem, mora sodišče ali osrednji organ, ki prejme dokumente iz odstavka 6, o tem obvestiti stranke in jih povabiti, naj v skladu z nacionalno zakonodajo predložijo sodišču v roku treh mesecev od dne obvestila svoje predloge, da bi lahko sodišče preučilo vprašanje dodelitve varstva in vzgoje otroka.

Brez poseganja v pravila o pristojnosti iz te uredbe sodišče zaključi primer, če v roku ne prejme nobenih predlogov. 8. Ne glede na sodno odločbo, da se otrok ne vrne, na podlagi člena 13 Haaške konvencije iz leta 1980, je kakršna koli kasnejša sodna odločba, ki zahteva vrnitev otroka in jo izda na podlagi te uredbe pristojno sodišče, izvršljiva v skladu z Oddelkom 4 Poglavja III spodaj, da bi se zagotovila vrnitev otroka.“

18. 18.Člen 41(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 2201/2003 določa:

„Pravica do stikov z otrokom [...], priznana v izvršljivi sodni odločbi, izrečeni v državi članici, se prizna in je izvršljiva v drugi državi članici, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti in brez možnosti nasprotovanja njenemu priznanju, če je bilo o sodni odločbi v državi članici izvora izdano potrdilo [...]“

19. 19.Člen 42(1), prvi pododstavek, te uredbe določa:

„Vrnitev otroka [v skladu s členom 11(8) Uredbe št. 2201/2003], priznana v izvršljivi sodni odločbi, izrečeni v državi članici, se prizna in je izvršljiva v drugi državi članici, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti in brez možnosti nasprotovanja njenemu priznanju, če je bilo o sodni odločbi v državi članici izvora izdano potrdilo [...]“

20. Poglavje IV navedene uredbe, naslovljeno „Sodelovanje med osrednjimi organi v zadevah starševske odgovornosti“, vsebuje člene od 53 do 58.

21. V skladu s členom 55 te uredbe osrednji organi sprejmejo vse ustrezne ukrepe, da bi med drugim nudili podatke in pomoč nosilec starševske odgovornosti pri njihovih prizadevanjih za priznanje in izvršitev odločb na svojem ozemlju, zlasti v zvezi s pravico do stikov z otrokom in z vrnitvijo otroka.

22. Člen 57 Uredbe št. 2201/2003 določa: „1. Vsak nosilec starševske odgovornosti lahko predloži osrednjemu organu države članice svojega običajnega prebivališča ali osrednjemu organu države članice, kjer otrok običajno prebiva ali je navzoč, prošnjo za pomoč, ki je omenjena v členu 55. Prošnja v glavnem vsebuje vse dosegljive podatke, pomembne za njeno izvršitev. Kadar se prošnja za pomoč nanaša na priznanje in izvršitev sodne odločbe o starševski odgovornosti, ki spada na področje uporabe te uredbe, priloži nosilec starševske odgovornosti potrdila, predvidena v členih 39, 41(1) ali 42(1). 2. Države članice obvestijo Komisijo o uradnem jeziku ali jezikih institucij [Unije], ki je različen od njihovega, v katerih se lahko sprejmejo obvestila osrednjim organom. 3. Pomoč, ki jo nudijo osrednji organi v skladu s členom 55, je brezplačna. 4. Vsak osrednji organ sam krije svoje stroške.“

23. Člen 60 navedene uredbe določa: „S to uredbo so med državami članicami nadomeščene naslednje konvencije, v kolikor se nanašajo na zadeve, urejene s to uredbo:

[...]

(e) (e) [Haaška konvencija iz leta 1980].“

24. Člen 62 te uredbe določa: „1. Sporazumi in konvencije iz členov [...] 60 in 61 še naprej učinkujejo na pravnih področjih, za katera se ta uredba ne uporablja. 2. Konvencije, omenjene v členu 60, zlasti Haaška konvencija iz leta 1980, v skladu s členom 60 še naprej učinkujejo med državami članicami, ki so njihove pogodbenice.“

Okvir predloga za izdajo mnenja

25. Republika Armenija, Republika Albanija, Republika Sejšeli, Kraljevina Maroko, Republika Singapur, Gabonska republika, Kneževina Andora in Ruska federacija so v različnih obdobjih deponirale svoje listine o pristopu k Haaški konvenciji iz leta 1980.

26. Ker je Komisija menila, da področje mednarodne ugrabitve otrok spada v izključno pristojnost Unije, je 21. decembra 2011 sprejela osem predlogov sklepov Sveta Evropske unije o izjavi držav članic glede sprejetja v interesu Unije pristopa teh osmih tretjih držav k Haaški konvenciji iz leta 1980.

27. 27.V Svetu je večina predstavnikov držav članic menila, da Svet nima pravne obveznosti za sprejetje teh predlogov, ker naj Unija na zadevnem področju ne bi imela izključne pristojnosti. Svet zadevnih predlogov zato ni sprejel.
28. 28.V teh okoliščinah je Komisija menila, da je treba pri Sodišču vložiti ta predlog za izdajo mnenja na podlagi člena 218(11) PDEU.

Dopustnost

Stališča, ki so bila predložena Sodišču

29. 29.Češka, nemška, estonska, grška, francoska, ciprska, latvijska, litovska, avstrijska, poljska in romunska vlada ter Svet menijo, da je predlog za izdajo mnenja nedopusten, saj ne izpolnjuje pogojev, pod katerimi lahko institucija Unije začne postopek iz člena 218(11) PDEU.
30. 30.Na prvem mestu naj se ta predlog ne bi nanašal na sklenitev „sporazuma“ v smislu te določbe, ker naj bi bil njegov predmet deponiranje izjav o sprejetju pristopa na podlagi člena 38, četrty odstavka, Haaške konvencije iz leta 1980 (v nadaljevanju: izjave o sprejetju pristopa).
31. 31.Glede tega trdijo, da ker so te izjave akt za izvajanje te konvencije, se predlog za izdajo mnenja ne nanaša na sklenitev mednarodnega sporazuma, ampak na razdelitev pristojnosti med Unijo in državami članicami na področju izvajanja navedene konvencije.
32. 32.Poleg tega naj bi „sporazum“ v dobesednem smislu vedno pomenil neki dogovor, ta pojem pa predpostavlja soglasje izjavljenih volj. Pri pristopu tretje države k tej konvenciji in sprejetju tega pristopa s strani pogodbenice pa naj ne bi šlo za usklajeni izjavi volje, saj se ne umeščata v pogodbeno razmerje, ki temelji na vzajemnosti. Prav tako naj ne bi šlo niti za usklajene izjave v okviru pristopne pogodbe niti za spremembo pogodbe. Ta izjava naj bi bila zgolj notranji instrument Haaške konvencije iz leta 1980, namenjen razširitvi njenega ozemeljskega področja uporabe.
33. 33.Na drugem mestu naj se predlog za izdajo mnenja ne bi nanašal na sporazum Unije s tretjimi državami v smislu člena 218(1) in (11) PDEU. Po eni strani naj Unija ne bi mogla pristopiti k tej konvenciji, ker je v njenem členu 38 ta možnost pridržana samo državam. Po drugi strani naj Unija ne bi imela pristojnosti za deponiranje izjav o sprejetju pristopa.
34. 34.Na tretjem mestu naj bi se Svet z zavrnitvijo sprejetja predlogov sklepov, navedenih v točki 26 tega mnenja, odločil, da glede zadevnih držav ne bo potrdil izjav o sprejetju pristopa, ki so bile predmet teh predlogov, tako da noben sporazum s temi državami ni „predviden“ v smislu člena 218(11) PDEU.
35. 35.Na četrtem mestu naj bi Komisija pod pretvezo predloga za izdajo mnenja dejansko želela doseči konec aktualne prakse nekaterih držav članic, ki so posamično sprejele pristop nekaterih držav pristopnic. Vendar naj bi morala Komisija v tem položaju proti tem državam članicam vložiti tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU.
36. 36.Evropski parlament in Komisija menita, da je predlog za izdajo mnenja dopusten.

Stališče Sodišča

Opredelitev izjave o sprejetju pristopa kot sestavnega elementa „sporazuma“

37. 37.V skladu s členom 2(1)(a) Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb z dne 23. maja 1969 je mednarodni sporazum lahko sestavljen v obliki ene same listine ali dveh ali več povezanih listin. Te listine torej lahko pomenijo izraz soglasja volj dveh ali več subjektov mednarodnega prava, ki jih formalizirajo.
  38. 38.V obravnavani zadevi sta v členu 38 Haaške konvencije iz leta 1980 določeni dve povezani listini, in sicer listina o pristopu in izjava o sprejetju pristopa.
  39. 39.Volji, ki sta izraženi v teh dveh listinah, sta usklajeni glede cilja, ki mu sledita tako država, ki pristopi k navedeni konvenciji, kot država, ki sprejme ta pristop, in sicer da se bosta po mednarodnem pravu vzajemno zavezali k uporabi iste konvencije v njunih medsebojnih odnosih.
  40. 40.Poleg tega ti listini, gledano kot celota, učinkujeta v skladu z namenom zadevnih držav. Haaška konvencija iz leta 1980 začne v skladu z njenim členom 38, peti odstavek, veljati med državo, ki pristopi, in državo, ki je izjavila, da sprejema njen pristop, prvega dne tretjega koledarskega meseca po tem, ko je bila deponirana izjava o sprejetju pristopa.
  41. 41.Dejanje pristopa in izjava o sprejetju tega pristopa, čeprav se opravita z ločenima listinama, tako skupaj izražata soglasje volj zadevnih držav in torej pomenita mednarodni sporazum.
  42. 42.Ker je izjava o sprejetju pristopa, ki jo deponira država članica, sestavni del mednarodnega sporazuma, sklenjenega s tretjo državo, spada pod pojem „sporazum“ v smislu člena 218(1) in (11) PDEU, vendar le če gre za predviden sporazum Unije v smislu teh določb.
- Nezmožnost Unije, da pristopi k Haaški konvenciji iz leta 1980 in da deponira izjave o sprejetju pristopa k tej konvenciji
43. 43.V zvezi s trditvijo, ki se nanaša na nezmožnost Unije, da pristopi k Haaški konvenciji iz leta 1980, je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno razlago Sodišča njegovo mnenje med drugim mogoče pridobiti o vprašanjih, ki zadevajo delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami za sklenitev nekega sporazuma s tretjimi državami. Člen 196(2) Poslovnika Sodišča potrjuje to razlago (glej zlasti mnenji 1/03, EU:C:2006:81, točka 112, in 1/08, EU:C:2009:739, točka 109). V obravnavani zadevi se predlog za izdajo mnenja nanaša na vprašanje, ali je Unija glede na svoja pravna pravila pristojna za sklepanje mednarodnih sporazumov z uporabo izjav o sprejetju pristopa. Ne nanaša se na ovire, na katere bi naletela Unija pri izvajanju svoje pristojnosti zaradi mednarodnih pravil o sklepanju teh sporazumov.
  44. 44.Vprašanje morebitne nezmožnosti Unije, da bi formalno postala pogodbenica mednarodnega sporazuma, nikakor ni upoštevno. Če namreč pogoji za sodelovanje pri tem sporazumu izključujejo, da ga lahko sklene Unija sama, čeprav spada v zunanjo pristojnost Unije, je mogoče to pristojnost izvajati s posredovanjem držav članic, ki delujejo v interesu Unije (glej v tem smislu mnenje 2/91, EU:C:1993:106, točka 5).

Opredelitev izjave o sprejetju pristopa kot sestavnega elementa sporazuma, ki je ob vložitvi predloga za izdajo mnenja „predviden“

45. 45.Najprej, v skladu s členom 218(1) in (11) PDEU je pri Sodišču mogoče vložiti predlog za izdajo mnenja, če sporazum predvideva Unija, kar pomeni, da ga predvidi ena ali več institucij Unije, ki imajo pristojnosti v okviru postopka iz člena 218 PDEU. Med temi institucijami je med drugim Komisija.
46. 46.Dalje, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je predlog za izdajo mnenja dopusten, zlasti če je bil predlog Komisije v zvezi s sporazumom predložen Svetu in ob začetku postopka pred Sodiščem ni bil umaknjen. Ni pa treba, da Svet v tej fazi že izrazi namen skleniti ta sporazum. V teh okoliščinah je namreč mogoče šteti, da je bil predlog za izdajo mnenja vložen na podlagi legitimnih prizadevanj zadevnih institucij za seznanitev z obsegom pristojnosti Unije oziroma držav članic pred sprejetjem odločitve glede zadevnega sporazuma (glej v tem smislu mnenje 2/94, EU:C:1996:140, točke od 11 do 18).
47. 47.Poleg tega je postopek za izdajo mnenja na podlagi člena 218(11) PDEU namenjen, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 44 svojega stališča, preprečitvi pravnih zapletov, nastalih zaradi položajev, v katerih bi države članice prevzele mednarodne zaveze brez potrebnega pooblastila, čeprav z vidika prava Unije nimajo več potrebne zakonodajne pristojnosti za izvrševanje teh zavez.
48. 48.Morebitna sodna odločba, s katero bi bilo po sklenitvi mednarodnega sporazuma, ki zavezuje države članice, ugotovljeno, da sporazum ni združljiv z razdelitvijo pristojnosti med Unijo in njenimi državami, bi namreč lahko povzročila resne težave ne le znotraj Unije, ampak tudi v mednarodnih odnosih, in bi lahko škodovala vsem zainteresiranim strankam, tudi tretjim državam (glej po analogiji mnenje 3/94, EU:C:1995:436, točka 17, in mnenje 1/09, EU:C:2011:123, točka 48).
49. 49.Nazadnje je treba navesti, da se za to, da se lahko vloži predlog za izdajo mnenja, ne zahteva, da med institucijami Unije že obstaja dokončno soglasje glede možnosti ali primernosti izvajanja zunanje pristojnosti Unije. Pravico Parlamenta, Sveta, Komisije in držav članic, da Sodišče zaprosijo za mnenje, je namreč mogoče izvrševati posamično, brez kakršnega koli usklajevanja (glej mnenje 1/09, EU:C:2011:123, točka 55).
50. 50.V obravnavani zadevi je Komisija predložila Svetu predloge sklepov, ki pooblaščajo države članice za deponiranje izjav o sprejetju pristopa osmih tretjih držav. Komisija je tako s tem predvidela, da bo Unija sklenila zadevne sporazume s posredovanjem držav članic, ki bodo delovale v njenem interesu. Poleg tega pred Sodiščem ni bilo zatrjevano, da so bili ti predlogi umaknjeni. Svet je sicer nasprotoval tem predlogom, vendar to nasprotovanje ne temelji na primernosti dejanske sklenitve zadevnih sporazumov, ampak zgolj na njegovem prepričanju, da Unija nima izključne zunanje pristojnosti na obravnavanem področju. V teh okoliščinah je mednarodne sporazume, katerih sestavni deli so te izjave, mogoče opredeliti kot sporazume, ki so ob predložitvi predloga za izdajo mnenja „predvideni“.
51. 51.Te ugotovitve ne omajajo okoliščina, da so nekatere države članice izjave o sprejetju pristopa pri depozitarju Haaške konvencije iz leta 1980 deponirale že pred odločanjem Sodišča o tem predlogu za izdajo mnenja. Iz cilja, navedenega v točki 47 tega mnenja, sicer res izhaja, da zadevni sporazum, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot „predviden“, ne sme biti sklenjen pred odločanjem Sodišča o predlogu za izdajo mnenja, vendar zgolj zaradi te okoliščine ta predlog ne more biti v celoti brezpredmeten.

Zloraba postopka za izdajo mnenja

52. 52.V zvezi s trditvami Sveta in nekaterih držav članic glede domnevne zlorabe postopka za izdajo mnenja je treba navesti, da Komisija v obravnavani zadevi meni, da je Unija pridobila izključno zunanjo pristojnost za deponiranje izjav o sprejetju pristopa pri depozitarju Haaške konvencije iz

leta 1980, ko je 1. avgusta 2004 začela veljati Uredba št. 2201/2003, in da od takrat dalje države članice tega ne morejo več storiti brez pooblastila Unije. Vendar so med navedenim datumom in 21. decembrom 2011, ko je Komisija sprejela predloge, navedene v točki 26 tega mnenja, različne države članice deponirale skupaj več kot 300 izjav o sprejetju pristopa.

53. 53. Komisija sicer v tem obdobju proti tem državam članicam res ni vložila nobene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, ki so izhajale iz številnih dejanj, ki so implicitno izpodbijana s predlogom za izdajo mnenja, vendar Sodišče nima nobenega konkretnega in objektivnega indica, na podlagi katerega bi lahko sklepalo, da je Komisija ta predlog vložila izključno, ali vsaj pretežno zato, da bi se izognila postopku iz člena 258 PDEU.
54. 54. Okoliščina, da bi bilo nekatera vprašanja, ki so se pojavila v tem postopku za izdajo mnenja, mogoče obravnavati v okviru morebitnih tožb zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU, nikakor ne nasprotuje temu, da se Sodišču lahko predložijo na podlagi člena 218(11) PDEU. V postopku za izdajo mnenja mora biti namreč mogoče rešiti vsako vprašanje, ki je lahko predmet sodne presoje, če ta vprašanja ustrezajo cilju tega postopka (glej v tem smislu mnenje 2/92, EU:C:1995:83, točka 14).
55. 55. Ob upoštevanju vseh zgornjih navedb je treba predlog za izdajo mnenja, ki ga je vložila Komisija, razglasiti za dopusten.

Vsebinska presoja

Stališča, ki so bila predložena Sodišču

56. 56. Parlament in Komisija trdita, da ima Unija izključno zunanjo pristojnost za sprejetje izjav o sprejetju pristopa. Prvič, Haaška konvencija iz leta 1980 in Uredba št. 2201/2003 naj bi se nanašali na isto področje, saj obe obravnavata vprašanja v zvezi s postopkom vrnitve otrok, ki so bili neupravičeno premeščeni, pravico do stikov z otrokom in sodelovanjem med osrednjimi organi na področju starševske odgovornosti.
57. 57. Drugič, ta pravila naj bi tvorila celoto neločljivo povezanih pravil. Zakonodajalcu Unije naj se res ne bi zdelo potrebno, da bi v navedeni uredbi dobesedno povzel določbe navedene konvencije. Vendar naj bi te določbe s tem, da jih je dopolnil in okreplil, vanjo dejansko vključil. Tako naj bi imeli člen 11 Uredbe št. 2201/2003 in drugi členi te uredbe, ki se nanašajo na vrnitev otrok, ki so bili neupravičeno premeščeni, isto področje uporabe kot ta konvencija. Uporabiti naj bi jih bilo mogoče samo skupaj z ujemajočimi določbami Konvencije.
58. 58. Nazadnje, izključna pristojnost Unije naj bi se nanašala na celotno Haaško konvencijo iz leta 1980. Tudi ob predpostavki, da so nekatera pravila lahko ločljiva od te konvencije, bi bilo treba uporabiti načelo, ki ga je izpeljalo Sodišče v mnenju 2/91 (EU:C:1993:106), v skladu s katerim mora biti zunanja pristojnost, če je neko področje že v velikem delu zajeto s pravili Unije, izključna. Za tak primer pa naj bi šlo v obravnavani zadevi.
59. 59. Tako kot Parlament in Komisija tudi italijanska vlada meni, da so izpolnjeni vsi pogoji, ki so potrebni za ugotovitev izključne zunanje pristojnosti Unije za izjave o sprejetju pristopa.
60. 60. Belgijska, češka, nemška, estonska, irska, grška, španska, francoska, ciprska, latvijska, litovska, avstrijska, poljska, portugalska, romunska, slovaška, finska in švedska vlada, vlada Združenega kraljestva in Svet pa trdijo, da Unija glede tega nima izključne zunanje pristojnosti. Poleg tega grška, francoska in poljska vlada trdijo, da Unija na tem področju nima nikakršne pristojnosti.

61. 61. Na prvem mestu naj bi Komisija v predlogu za izdajo mnenja napačno poudarjala domnevne podobnosti med Uredbo št. 2201/2003 in Haaško konvencijo iz leta 1980, namesto da bi preučila zavezo, na katero se nanaša ta predlog, torej izjavo o sprejetju pristopa. Ta zaveza pa naj ne bi mogla posegati v enotno in dosledno uporabo te uredbe, ker naj bi bil namen te izjave drugačen, saj se ta izjava nanaša na sodelovanje s centralnimi izvršilnimi organi tretjih držav, medtem ko navedena uredba ureja zgolj sodelovanje med osrednjimi organi držav članic.
62. 62. Centralni izvršilni organi, ustanovljeni na podlagi navedene konvencije, naj bi namreč samostojno vzajemno sodelovali, tako da naj to, da bi neki centralni izvršilni organ države članice sodeloval z drugimi centralnimi izvršilnimi organi tretjih držav, nikakor ne bi posegalo v sodelovanje med osrednjimi organi dveh držav članic. Zato naj to, da država članica enostransko sprejme pristop nekaterih tretjih držav k tej konvenciji, nikakor ne bi vplivalo na enotno in dosledno uporabo prava Unije na področju sodelovanja med osrednjimi organi držav članic.
63. 63. Na drugem mestu, tudi če bi bilo treba predlog za izdajo mnenja preučiti glede na Haaško konvencijo iz leta 1980, naj izključna zunanja pristojnost ne bi mogla izhajati iz tega, da je področje uporabe te konvencije domnevno v velikem delu zajeto z enakovrednimi pravili prava Unije. Najprej, to merilo naj ne bi bilo upoštevno, ker ni bilo povzeto v členu 3(2) PDEU, ki pomeni kodifikacijo sodne prakse Sodišča v zvezi z merili za izključno pristojnost Unije za sklenitev mednarodnega sporazuma. Dalje, področji uporabe te konvencije in Uredbe št. 2201/2003 naj bi se prekrivali le delno, tako glede narave urejenih razmerij kot glede oseb, za katere se ta instrumenta uporabljata. Nazadnje, na podlagi prekrivanja, ki obstajajo med to uredbo in navedeno konvencijo, naj ne bi bilo mogoče ugotoviti izključne pristojnosti Unije, ker so abstraktna in z njimi ni mogoče dokazati vplivanja te konvencije na navedeno uredbo.
64. 64. Na tretjem mestu, čeprav bi to, da nekatere države članice sprejmejo pristop države pristopnice, druge pa ne, lahko pripeljalo do nezaželenih položajev in do tega, da se bo uveljavljanje Haaške konvencije iz leta 1980 nasproti državam, ki pristopijo k njej, razlikovalo od ene do druge države članice, naj bi bilo to lastno naravi te konvencije in naj ne bi oviralo pravilne uporabe te uredbe.

Stališče Sodišča

Predmet preučitve Sodišča

65. 65. Najprej je treba ugotoviti, da sta v obravnavani zadevi izjava o sprejetju pristopa in zato mednarodni sporazum, katerega del je ta izjava, akcesorna glede na Haaško konvencijo iz leta 1980, ki ureja njun obstoj in učinke ter od katere zato te izjave in tega sporazuma ni mogoče ločiti. Kot je bilo namreč navedeno v točki 39 tega mnenja, naj bi navedeni sporazum omogočal uporabo celotne konvencije v dvostranskih odnosih med zadevnima državama.
66. 66. Zato je treba pri preučitvi tega predloga za izdajo mnenja upoštevati vse pravice in obveznosti, ki so določene v navedeni konvenciji.

Obstoj pristojnosti Unije

67. 67. Pristojnost Unije za sklepanje mednarodnih sporazumov lahko izhaja ne le iz izrecne podelitve s Pogodbama, ampak lahko implicitno izhaja tudi iz drugih določb Pogodb in iz aktov, ki so jih na podlagi teh določb sprejele institucije Unije. Natančneje, če so v pravu Unije navedenim institucijam podeljene notranje pristojnosti zaradi uresničitve nekega cilja, je Unija pristojna za sprejetje mednarodnih zavez, potrebnih za uresničitev tega cilja, čeprav glede tega ni izrecne določbe (mnenje 1/03, EU:C:2006:81, točka 114 in navedena sodna praksa). Na zadnjo predpostavko se sicer nanaša člen 216(1) PDEU.

68. 68.V obravnavani zadevi je treba navesti, da se Haaška konvencija iz leta 1980 nanaša na sodelovanje v civilnih zadevah na področju čezmejnega premeščanja otrok. Tako spada na področje družinskega prava s čezmejnimi učinki, na katerem ima Unija notranjo pristojnost na podlagi člena 81(3) PDEU. Poleg tega je Unija to pristojnost izvajala s sprejetjem Uredbe št. 2201/2003. V teh okoliščinah ima Unija zunanjo pristojnost na področju, ki je predmet te konvencije.

Narava pristojnosti

69. 69.Pogodba DEU zlasti v členu 3(2) opredeljuje pogoje, pod katerimi ima Unija izključno zunanjo pristojnost.

70. 70.Glede tega ni sporno, da sprejetje pristopa tretje države k Haaški konvenciji iz leta 1980 ni določeno v nobenem zakonodajnem aktu Unije in ni potrebno za to, da bi Unija izvajala svojo notranjo pristojnost. Zato je treba predlog za izdajo menja preučiti glede na pogoj iz člena 3(2) PDEU, na podlagi katerega sklenitev mednarodnega sporazuma spada v izključno pristojnost Unije, če „lahko vpliva na skupna pravila ali spremeni njihovo področje uporabe“.

71. 71.Spoštovanje tega pogoja je treba preučiti ob upoštevanju sodne prakse Sodišča, v skladu s katero je podana nevarnost, da bi se z mednarodnimi zavezami posegalo v skupna pravila Unije ali spremenilo njihovo področje uporabe, ki upravičuje izključno zunanjo pristojnost Unije, če te zaveze spadajo na področje uporabe navedenih pravil (glej v tem smislu sodbe Komisija/Svet, imenovana AETR, 22/70, EU:C:1971:32, točka 30; Komisija/Danska, C-467/98, EU:C:2002:625, točka 82, in Komisija/Svet, C-114/12, EU:C:2014:2151, točke od 66 do 68).

72. 72.Ugotovitev take nevarnosti ne predpostavlja popolnega ujemanja med področjem, ki je zajeto z mednarodnimi zavezami, in področjem, ki ga zajema ureditev Unije (glej mnenje 1/03, EU:C:2006:81, točka 126, in sodbo Komisija/Svet, EU:C:2014:2151, točka 69).

73. 73.Mednarodne zaveze lahko na področje uporabe pravil Unije vplivajo ali pa ga spremenijo zlasti v primeru, da spadajo na področje, ki je že v velikem delu zajeto s takimi pravili (glej v tem smislu mnenje 2/91, EU:C:1993:106, točki 25 in 26). Kot je že razsodilo Sodišče – in v nasprotju s tem, kar trdijo Svet in nekatere vlade, ki so predložili stališča – ta okoliščina v okviru člena 3(2) PDEU ostaja upoštevana za presojo, ali je izpolnjen pogoj v zvezi z nevarnostjo poseganja v skupna pravila Unije ali spremembe njihovega področja uporabe (sodba Komisija/Svet, EU:C:2014:2151, točke 70, 72 in 73).

74. 74.Ob tem pa je treba poudariti, da ker ima Unija zgolj prenesene pristojnosti, je treba obstoj pristojnost, še zlasti izključne, utemeljiti z ugotovitvami na podlagi celovite in konkretne analize razmerja med predvidenim mednarodnim sporazumom in veljavnim pravom Unije. Pri tej analizi je treba upoštevati področja, ki so pokrita s pravili Unije in z določbami predvidenega sporazuma, perspektive njihovega razvoja, ki jih je mogoče predvideti, ter naravo in vsebino teh pravil in določb, da bi preverili, ali zadevni sporazum lahko posega v enotno in dosledno uporabo pravil Unije in v pravilno delovanje sistema, ki ga uvajajo (glej mnenje 1/03, EU:C:2006:81, točke 126, 128 in 133, in sodbo Komisija/Svet, EU:C:2014:2151, točka 74).

– Ujemanje zadevnih področij

75. 75.V Haaški konvenciji iz leta 1980 sta natančneje določena dva postopka, in sicer postopek za vrnitev otrok, ki so bili nezakonito odpeljani, in postopek za zagotovitev uveljavljanja pravice do stikov z otrokom.

76. 76.Najprej so v zvezi s postopkom vrnitve otrok, ki so bili nezakonito odpeljani, v členih od 8 do 11 navedene konvencije urejeni vložitev prošnje za vrnitev pri centralnem izvršilnem organu pogodbenice, posredovanje te prošnje centralnemu izvršilnemu organu pogodbenice, v kateri je otrok,

in obravnavanje te prošnje s strani sodnih ali upravnih organov zadnje države. Člen 12 te konvencije določa pogoje, pod katerimi ti sodni ali upravni organi odredijo vrnitev tega otroka v pogodbenico, v kateri je imel običajno prebivališče neposredno pred premestitvijo ali zadržanjem. V členih 13 in 20 Haaške konvencije iz leta 1980 so opredeljeni primeri, v katerih lahko zadnjenavedeni organi zavrnejo vrnitev otroka in sprejmejo odločbo, da se otrok ne vrne.

77. 77.Uredba št. 2201/2003 zlasti v členu 11 dopolnjuje in natančneje opredeljuje navedena pravila iz Konvencije. Tako člen 11(2) te uredbe določa načelo zaslišanja zadevnega otroka med postopkom, ki je določen v členih 12 in 13 navedene konvencije. Prav tako člen 11(3) navedene uredbe določa natančen rok, v katerem mora biti sprejeta odločba o vrnitvi otroka, ki je bil neupravičeno premeščen. Poleg tega člen 11, od (4) do (6), te uredba uokvirja možnost sodišča države članice, da zavrne vrnitev otroka na podlagi te konvencije, tako da za uporabo te možnosti določa dodatne pogoje. Člen 11(8) Uredbe št. 2201/2003 v povezavi s členom 42 te uredbe uvaja postopek, ki olajšuje vrnitev otrok, ki so bili neupravičeno premeščeni, in dopolnjuje postopek po Haaški konvenciji iz leta 1980. V skladu s tema določbama lahko na podlagi te uredbe pristojno sodišče ne glede na odločbo na podlagi člena 13 Haaške konvencije iz leta 1980, da se otrok ne vrne, izda naknadno odločbo, s katero odredi vrnitev otroka, pri čemer je ta odločba v državi članici, v kateri ima otrok prebivališče, priznana za izvršljivo, ne da bi organi te države imeli možnost temu priznanju nasprotovati.
78. 78.Iz vsebine vseh teh določb Uredbe št. 2201/2003, ki so bile navedene v prejšnji točki, je razvidno, da bodisi temeljijo na pravilih iz Haaške konvencije iz leta 1980 bodisi določajo posledice uporabe teh pravil. Ti dve kategoriji določb tako tvorita nedeljivo normativno celoto, ki se uporablja za postopke vrnitve otrok, ki so bili neupravičeno premeščeni znotraj Unije.
79. 79.Dalje, postopek za zagotovitev uveljavljanja pravice do stikov z otrokom je v tej konvenciji posebej obravnavan zgolj v členu 21, v katerem je določena samo možnost nasloviti prošnjo v zvezi s tem uveljavljanjem na centralne izvršilne organe pogodbenic in jim naložiti obveznosti za zagotovitev nemotenega izvrševanja te pravice.
80. 80.V Uredbi št. 2201/2003 so določena analogna temeljna pravila glede izvrševanja te pravice. Natančneje, v njenih členih 55 in 57 je določeno, da lahko vsak nosilec starševske odgovornosti predloži prošnjo za pomoč pri izvrševanju pravice do stikov z otrokom osrednjemu organu države članice svojega običajnega prebivališča ali osrednjemu organu države članice, kjer zadevni otrok običajno prebiva ali je navzoč.
81. 81.Nazadnje, v Haaški konvenciji iz leta 1980 so določene splošne določbe, ki so skupne postopkoma v zvezi z vrnitvijo otroka, ki je bil nezakonito odpeljan, in uveljavljanjem pravice do osebnih stikov z otrokom. Tako iz členov 22 in 26 te konvencije izhaja, da pristojni organi z izjemo nekaterih odstopanj ne morejo zahtevati plačila stroškov ali varščine v zvezi s tema postopkoma. V skladu s členom 23 navedene konvencije se v okviru teh postopkov ne zahteva nikakršna legalizacija ali podobna formalnost. V členu 24 Haaške konvencije iz leta 1980 so opredeljeni jeziki, v katerih je mogoče nasloviti prošnje, ki se nanašajo na uporabo te konvencije, na centralni izvršilni organ zaprosene države. Poleg tega člen 25 navedene konvencije določa, da ima oseba, ki prebiva v pogodbenici in ki vloži to prošnjo, pravico do pravne pomoči in svetovalnih storitev v kateri koli drugi pogodbenici pod enakimi pogoji kot domači državljani in osebe, ki običajno prebivajo v tej državi.
82. 82.V Uredbi št. 2201/2003 so določena podobna podrobna pravila, ki se uporabljajo za postopek za vrnitev otroka, ki je bil neupravičeno premeščen, in za postopek za zagotovitev izvrševanja pravice do stikov z otrokom. Natančneje, iz člena 57(3) te uredbe izhaja, da je pomoč, ki jo nudijo osrednji organi, brezplačna. Na podlagi člena 41 navedene uredbe se pravica do stikov z otrokom, priznana v izvršljivi sodni odločbi, izrečeni v državi članici, prizna in je izvršljiva v drugi državi članici, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti in brez možnosti nasprotovanja njenemu priznanju. Člen 42 Uredbe št. 2201/2003 določa analogno priznanje odločb o vrnitvi otroka, ki so omenjene v členu 11(8)

te uredbe. V skladu s členom 57(2) te uredbe je predvidena možnost vlaganja obvestil osrednjim organom držav članic v jeziku, ki je različen od njihovega. Nazadnje, člen 50 navedene uredbe določa, da če je bila prosilcu v državi članici izvora odobrena brezplačna pravna pomoč ali oprostitev stroškov postopka, je ta upravičen v postopkih v zvezi z vrnitvijo otroka, ki je bil neupravičeno premeščen, oziroma v zvezi z izvrševanjem pravice do stikov z otrokom, ki so določeni v členih 41, 42 in 48 te uredbe, do kar najširše brezplačne pravne pomoči ali oprostitve stroškov postopka, ki ju dopušča pravo države članice izvršitve.

83. 83.Glede na navedeno je treba ugotoviti, da se določbe Uredbe št. 2201/2003 v velikem delu nanašajo na oba postopka, ki sta urejena v Haaški konvenciji iz leta 1980, in sicer postopek, ki se nanaša na vrnitev otrok, ki so bili nezakonito odpeljani, in postopek za zagotovitev uveljavljanja pravice do stikov z otrokom. Tako je treba za celoto te konvencije šteti, da je zajeta s pravili Unije.
- – Nevarnost vplivanja na skupna pravila
84. 84.V zvezi z nevarnostjo, da bodo Haaška konvencija iz leta 1980 in izjave o sprejetju pristopa zaradi svoje narave in vsebine vplivale na pravila Unije, je treba navesti, prvič, da Uredba št. 2201/2003 določa enotna pravila, ki veljajo za organe držav članic.
85. 85.Drugič, zaradi prekrivanja in tesne povezanosti med določbami navedene uredbe in določbami te konvencije, zlasti med določbami člena 11 te uredbe in določbami Poglavlja III navedene konvencije, lahko določbe te konvencije vplivajo na pomen, obseg in učinkovitost pravil iz Uredbe št. 2201/2003.
86. 86.Te ugotovitve ne omaje okoliščina, da se številne določbe navedene uredbe in te konvencije lahko zdijo usklajene. Kot je namreč že razsodilo Sodišče, lahko mednarodne zaveze vplivajo na pravila Unije, tudi če niso v nasprotju z njimi (glej v tem smislu mnenje 2/91, EU:C:1993:106, točki 25 in 26, in sodbo Komisija/Svet, EU:C:2014:2151, točka 71).
87. 87.Natančneje, razmerje med Haaško konvencijo iz leta 1980 in Uredbo št. 2201/2003 je med drugim pojasnjeno v členu 60 te uredbe, v skladu s katerim navedena uredba nadomesti to konvencijo v delu, v katerem se zadeve, urejene s tema instrumentoma, prekrivajo.
88. 88.Vendar kljub tej primarnosti Uredbe št. 2201/2003 obstaja nevarnost, da bodo na obseg in učinkovitost skupnih pravil, ki so določena s to uredbo, vplivalo to, da države članice neusklajeno sprejemajo pristope tretjih držav k Haaški konvenciji iz leta 1980.
89. 89.Kot sta glede tega poudarila Parlament in Komisija, bi – če bi bile za sprejetje ali nesprejetje pristopa nove tretje države k Haaški konvenciji iz leta 1980 pristojne države članice, in ne Unija – vedno, ko bi primer mednarodne ugrabitve otroka zadeval tretjo državo in dve državi članici, od katerih bi ena sprejela pristop te tretje države k tej konvenciji, druga pa ne, obstajala nevarnost poseganja v enotno in dosledno uporabo Uredbe št. 2201/2003 in zlasti v pravila o sodelovanju med organi držav članic.
90. 90.Glede na zgornje navedbe sprejetje pristopa tretje države k Haaški konvenciji iz leta 1980 spada v izključno pristojnost Unije.

Zato je Sodišče (veliki senat) izdalo to mnenje:

Sprejetje pristopa tretje države h Konvenciji o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok, sklenjeni v Haagu 25. oktobra 1980, je v izključni pristojnosti Evropske unije.

Podpisi